

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 15 listopada 2012 r.*

Wspólnotowa ochrona odmian roślin — Rozporządzenie (WE) nr 2100/94 —
Usługi przygotowawcze — Obowiązek dostarczenia informacji przez podmiot świadczący usługi
przygotowawcze posiadaczowi wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin — Wymogi co do
momentu i treści żądania udzielenia informacji

W sprawie C-56/11

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie
prejudycjalnym, złożony przez Oberlandesgericht Düsseldorf (Niemcy) postanowieniem z dnia
3 stycznia 2011 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 8 lutego 2011 r., w postępowaniu:

Raiffeisen-Waren-Zentrale Rhein-Main eG

przeciwko

Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby, A. Borg Barthet, E. Levits (sprawozdawca), J.J. Kasel i M. Berger,
sędziowie,

rzecznik generalny: N. Jääskinen,

sekretarz: K. Sztranc-Sławiczek, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 15 marca 2012 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Raiffeisen-Waren-Zentrale Rhein-Main eG przez C. Bittnera oraz F. Eckarda,
Rechtsanwälte,
- w imieniu Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH przez K. von Gierkego oraz J. Forkela,
Rechtsanwälte,
- w imieniu rządu hiszpańskiego przez A. Rubia Gonzáleza, działającego w charakterze
pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez B. Schinę, M. Vollkommer, F. Wilmana oraz I. Galindo
Martin, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niemiecki.

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 14 czerwca 2012 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 14 ust. 3 tiret szóste rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin (Dz.U. L 227, s. 1) oraz art. 9 ust. 2 i 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1768/95 z dnia 24 lipca 1995 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze w zakresie odstępstwa rolnego przewidzianego w art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2100/94 (Dz.U. L 173, s. 14) zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2605/98 z dnia 3 grudnia 1998 r. (Dz.U. L 328, s. 6, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1768/95”).
- 2 Powyższy wniosek został przedstawiony w ramach sporu między Raffeeisen-Waren-Zentrale Rhein-Main eG (zwaną dalej „RWZ”) a Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH (zwaną dalej „STV”) w przedmiocie żądania dostarczenia informacji, które STV przedstawiła RWZ w odniesieniu do lat gospodarczych dla certyfikowanego materiału siewnego 2005–2006 i 2006–2007.

Ramy prawne

Rozporządzenie nr 2100/94

- 3 Zgodnie z art. 11 rozporządzenia nr 2100/94 prawo do wspólnotowej ochrony odmian roślin przysługuje „hodowcy”, czyli „[o]sob[ie], która wyhodowała lub odkryła i rozwinęła odmianę, lub jej następc[y] prawn[emu]”.
- 4 Artykuł 13 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Uprawnienia posiadacza wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin i jego ograniczenia”, stanowi:

„1. Wspólnotowe prawo do ochrony odmian roślin wywiera taki skutek, iż posiadaczowi lub posiadaczom wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin, zwanym dalej »posiadaczami«, przysługuje prawo do wykonywania działań wymienionych w ust. 2.

2. Bez uszczerbku dla przepisów art. 15 i 16 następujące działania w odniesieniu do składników odmiany lub materiału ze zbioru odmiany chronionej [...] wymagają upoważnienia posiadacza:

  - a) wytwarzanie lub rozmnażanie (reprodukcja);

[...]

Posiadacz może udzielić swojego upoważnienia na określonych warunkach i z ograniczeniami.

[...]”.
- 5 Artykuł 14 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Odstępstwo od wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin”, stanowi w swoim ust. 1:

„Nie naruszając przepisów art. 13 ust. 2 i w celu ochrony produkcji rolnej rolnicy są upoważnieni do używania do rozmnażania w uprawie polowej materiału ze zbioru uzyskanego w ich własnym gospodarstwie, z uprawy materiału rozmnożeniowego odmiany chronionej wspólnotowym prawem do ochrony odmian roślin, ale niebędącej mieszańcem lub odmianą syntetyczną”.

6 Artykuł 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2100/94 przewiduje:

„Warunki mające na celu uregulowanie odstępstwa przewidzianego w ust. 1 i ochronę uzasadnionych interesów określonych hodowców i rolników zostaną ustanowione przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia w drodze przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 114 i w oparciu o następujące kryteria:

— [...]

— rolników prowadzących małe gospodarstwa nie obowiązuje wymóg zapłaty wynagrodzenia posiadaczowi; [...]

— [...]

— inni rolnicy obowiązani są do zapłaty godziwego wynagrodzenia posiadaczowi, którego wysokość powinna być w rozsądnym stopniu niższa od wysokości wynagrodzenia pobieranego w przypadku umowy licencyjnej na produkcję materiału rozmnożeniowego tej samej odmiany, na tym samym obszarze; właściwa wysokość godziwego wynagrodzenia może podlegać zmianom w czasie, w zależności od stopnia, w jakim stosuje się odstępstwo określone w ust. 1, w odniesieniu do tej odmiany,

— [...]

— rolnicy, a także świadczący usługi przygotowawcze, przekazują posiadaczom na ich żądanie istotne informacje; [...]”.

Rozporządzenie nr 1768/95

7 Artykuł 2 rozporządzenia nr 1768/95 ma następujące brzmienie:

„1. Warunki określone w art. 1 realizowane są przez posiadacza odmiany reprezentującego hodowcę oraz przez rolnika w sposób umożliwiający ochronę uzasadnionych interesów prawnych obu stron.

2. Uważa się, że uzasadnione interesy prawne stron nie są chronione, jeżeli dochodzi do sytuacji, w której są one poddane niekorzystnemu oddziaływaniu, bez uwzględnienia potrzeby utrzymania rozsądnej równowagi między nimi wszystkimi lub potrzeby zachowania zasady proporcjonalności między celem danego warunku a rzeczywistym skutkiem jego realizacji”.

8 Artykuł 5 powyższego rozporządzenia, który ustanawia reguły dotyczące wynagrodzenia należnego posiadaczowi prawa do ochrony odmiany, stanowi:

„1. Poziom słusznego wynagrodzenia, które należy wypłacić na rzecz posiadacza odmiany, stosownie do art. 14 ust. 3 tiret czwarte rozporządzenia [nr 2100/94] może stanowić przedmiot umowy między posiadaczem odmiany a danym rolnikiem.

2. W przypadku gdy umowa nie została zawarta lub jeżeli nie ma ona zastosowania, poziom wynagrodzenia jest w rozsądnym stopniu [zdecydowanie] niższy od kwoty pobieranej za licencjonowaną produkcję materiału rozmnożeniowego najniższej kategorii kwalifikującego się do urzędowej certyfikacji w odniesieniu do tej samej odmiany, na tym samym obszarze.

[...]

5. Jeżeli w przypadku ust. 2 umowa określona w ust. 4 nie ma zastosowania, to wynagrodzenie, jakie ma być wypłacone, wynosi 50% kwot pobranych [należnych] za licencjonowaną produkcję materiału rozmnożeniowego, jak określono w ust. 2.

[...]”.

- 9 Artykuł 8 rozporządzenia nr 1768/95, zatytułowany „Informacje dostarczane przez rolnika”, stanowi w swoich ust. 3 i 4:

„3. Informacje na podstawie ust. 2 lit. b), c), d) i e) odnoszą się do bieżącego roku gospodarczego i do jednego lub więcej z trzech poprzednich lat gospodarczych, za które rolnik nie dostarczył uprzednio istotnych informacji na żądanie posiadacza odmiany, zgodnie z przepisami ust. 4 i 5.

Pierwszy rok gospodarczy, którego dotyczą informacje, nie może być jednak rokiem wcześniejszym niż rok, w którym przedstawiono pierwszy z wniosków dostarczenia informacji przez danego rolnika w odniesieniu do odmiany lub odmian lub, jako alternatywa, w którym rolnik nabył materiał rozmnożeniowy danej odmiany lub odmian, jeżeli towarzyszyło temu dostarczenie informacji co najmniej w formie wypełnienia kwestionariusza wniosku o przyznanie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin lub przy przyznawaniu wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin, jak również przy ewentualnych warunkach wykorzystania materiału rozmnożeniowego.

[...]

4. Posiadacz odmiany podaje we wniosku swoje nazwisko i adres, odmianę lub odmiany, w odniesieniu do których zamierza uzyskać informację, jak również odniesienie lub odniesienia do odpowiedniego wspólnotowego prawa lub praw do ochrony odmian roślin.

Jeżeli rolnik zgłosi takie żądanie, wniosek składa się na piśmie oraz okazuje się dowód posiadania danej odmiany. Bez uszczerbku dla przepisów ust. 5 wniosek kieruje się bezpośrednio do zainteresowanego rolnika”.

- 10 Artykuł 9 rozporządzenia nr 1768/95, zatytułowany „Informacje dostarczane przez przetwórcę [podmiot świadczący usługi przygotowawcze]”, stanowi:

„1. Dane szczegółowe dotyczące istotnych informacji, które mają być dostarczane przez przetwórcę [podmiot świadczący usługi przygotowawcze] posiadaczowi odmiany, stosownie do art. 14 ust. 3 tiret szóste rozporządzenia [nr 2100/94], mogą stanowić przedmiot umowy między posiadaczem odmiany a zainteresowanym przetwórcą [podmiotem świadczącym usługi przygotowawcze].

2. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta lub nie ma zastosowania, bez uszczerbku dla wymogów legislacji wspólnotowej lub ustawodawstwa państw członkowskich, przetwórcą [podmiot świadczący usługi przygotowawcze] jest zobowiązany, na wniosek posiadacza odmiany, do złożenia posiadaczowi odmiany oświadczenia dotyczącego istotnych informacji. Poniższe kwestie uznawane są za istotne:

- a) nazwisko przetwórcy [podmiotu świadczącego usługi przygotowawcze], adres zamieszkania oraz zarejestrowane w celu prowadzenia działalności nazwa i adres przedsiębiorstwa;
- b) fakt wykonania przez przetwórcę [podmiot świadczący usługi przygotowawcze] usługi przetwarzania materiału rozmnożeniowego ze zbioru należącego do jednej lub więcej odmian należących do posiadacza, w przypadku gdy odmiana lub odmiany zostały zgłoszone przetwórcy [podmiotowi świadczącemu usługi przygotowawcze], albo gdy przetwórcą [podmiot świadczący usługi przygotowawcze] uzyskał informacje o nich z innych źródeł;

- c) jeżeli przetwórca [podmiot świadczący usługi przygotowawcze] wykonał taką usługę, ilość materiału ze zbioru, zaliczanego do odmiany lub odmian należących do posiadacza, który został przetworzony na materiał rozmnożeniowy przez przetwórcę [podmiot świadczący usługi przygotowawcze], oraz całkowita ilość otrzymana w wyniku przetworzenia;
- d) daty i miejsca przetwórstwa [usług przygotowawczych] określon[ych] w lit. c);
- e) nazwisko i adres osoby lub osób, dla których wykonał usługę przetwarzania określoną w lit. c) oraz referencyjne ilości.

3. Informacje na podstawie ust. 2 lit. b), c), d) i e) odnoszą się do bieżącego roku gospodarczego i do jednego lub więcej z trzech poprzednich lat gospodarczych, za które posiadacz nie zgłosił uprzednio wniosku zgodnie z przepisami ust. 4 i 5; pierwszym rokiem gospodarczym, którego dotyczą informacje, jest jednak rok, w którym przedstawiono pierwszy wniosek w odniesieniu do danej odmiany lub danych odmian oraz zainteresowanego przetwórcy [podmiotu świadczącego usługi przygotowawcze].

4. Przepisy art. 8 ust. 4 stosuje się z niezbędnymi zmianami.

[...]”.

- 11 Artykuł 14 rozporządzenia nr 1768/95, który dotyczy kontroli sprawowanej przez posiadacza prawa do ochrony odmiany nad wykonaniem obowiązków ciążących na rolniku, przewiduje w swoim ust. 1:

„W celu kontrolowania przez posiadacza odmian zgodności z przepisami art. 14 rozporządzenia [nr 2100/94], określonymi w niniejszym rozporządzeniu, w zakresie wypełniania obowiązków przez rolnika, na wniosek posiadacza odmiany, rolnik:

- a) dostarcza dowody na poparcie złożonego przez niego oświadczenia dotyczącego informacji, na mocy art. 8, poprzez ujawnienie dostępnych dokumentów, takich jak faktury, stosowane etykiety lub pozostałe właściwe dokumenty zgodnie z art. 13 ust. 1 lit. a), dotyczące:

- świadczenia usług przetwarzania materiału ze zbioru odmiany należącej do posiadacza na materiał rozmnożeniowy przez jakąkolwiek osobę trzecią

lub

- w przypadku [określonym w] art. 8 ust. 2 lit. e) – dostawy materiału rozmnożeniowego odmiany należącej do posiadacza,

lub poprzez pokazanie ziemi lub pomieszczeń i urządzeń magazynowych;

- b) udostępnia dowody wymagane na mocy art. 4 ust. 3 lub art. 7 ust. 5 lub zapewnia do nich dostęp”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 12 RWZ jest centralną spółdzielnią rolniczą, która oferuje rolnikom usługi przetwarzania materiału siewnego, w ramach których przygotowuje materiał ze zbioru w celu jego składowania i późniejszej uprawy.
- 13 Powyższe usługi są skierowane z jednej strony do posiadaczy prawa do ochrony odmian roślin, których reprezentuje między innymi STV i którzy zlecili w ramach umownej uprawy rozmnożenie certyfikowanego materiału siewnego w celu jego wprowadzenia do obrotu.

- 14 Z drugiej strony owe usługi są skierowane do rolników, którzy prowadzą uprawę materiału siewnego na podstawie art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2100/94.
- 15 Z postanowienia odsyłającego wynika, że RWZ wykonała na rzecz różnych rolników usługi przygotowawcze w odniesieniu do lat gospodarczych 2005–2006 i 2006–2007 w ramach umowy umownej dla posiadaczy prawa do ochrony odmian roślin reprezentowanych przez STV.
- 16 W związku z oświadczeniami o uprawie umownej, które zostały przesłane STV przez zainteresowanych rolników, STV skierowała do RWZ dwie serie żądań dostarczenia informacji na temat wykonanych przez nią usług przygotowawczych:
- pismami z dnia 30 czerwca 2006 r., 7 sierpnia 2006 r., 15 września 2006 r. i 30 kwietnia 2007 r. w odniesieniu do roku gospodarczego 2005–2006, i
  - pismami z dnia 25 i 29 czerwca 2007 r., 23 sierpnia 2007 r. oraz 29 maja 2008 r. w odniesieniu do roku gospodarczego 2006–2007.
- 17 Do powyższych żądań, które miały na celu ustalenie, czy RWZ wykonała usługi przygotowawcze w stosunku do odmian chronionych, o których tu mowa, jakie osoby zamówiły te usługi i w jakiej ilości, załączone były streszczenia, w których poza wchodzącymi w rachubę odmianą chronioną i rokiem gospodarczym figurowały nazwisko i adres rolnika, który wprowadził do uprawy materiał ze zbioru, lecz nie zawierały one kopii oświadczeń o wprowadzeniu do uprawy ani innych dowodów.
- 18 RWZ odpowiedziała negatywnie na powyższe żądania, powołując się w tym względzie na trzy serie powodów, aby uzasadnić swoją odmowę. Po pierwsze, uważała ona, że żądanie dostarczenia informacji powinno zawierać elementy wskazujące na to, że wykonała ona usługi przygotowawcze podlegające obowiązkowi udzielenia informacji, o którym mowa w art. 14 ust. 3 tiret szóste rozporządzenia nr 2100/94. Po drugie, w jej opinii istotne pod względem prawnym są jedynie żądania dostarczenia informacji wniesione w trakcie roku gospodarczego, do którego odnoszą się informacje. Po trzecie, uważała ona, że z usług przygotowawczych zrealizowanych w ramach uprawy umownej dla posiadacza odmiany nie można wywieść żadnych przesłanek wskazujących na ewentualną uprawę materiału siewnego.
- 19 STV, która wniosła skargę przeciwko RWZ, wygrała sprawę przed sądem pierwszej instancji, który uznał z jednej strony, że do wniesienia żądań dostarczenia informacji nie ma zastosowania termin zawity, a z drugiej strony, że oświadczenia o uprawie umownej stanowią wystarczające przesłanki do powstania obowiązku dostarczenia informacji po stronie podmiotu świadczącego usługi przygotowawcze, gdyż rolnik, który prowadzi uprawę na podstawie umowy w sprawie rozmnażania, ma konkretną możliwość wprowadzenia do uprawy danego materiału ze zbioru. RWZ wniosła apelację od tego orzeczenia do sądu odsyłającego.
- 20 Nie mając pewności co do wykładni, jaką należy nadać art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2100/94 oraz art. 9 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1768/95, Oberlandesgericht Düsseldorf postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy obowiązek dostarczenia informacji przez podmiot świadczący usługi przygotowawcze uregulowany w art. 14 ust. 3 tiret szóste rozporządzenia nr 2100/94 i art. 9 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1768/95 powstaje tylko wówczas, kiedy podmiot świadczący usługi przygotowawcze otrzyma od posiadacza prawa do ochrony odmiany żądanie dostarczenia informacji przed upływem roku gospodarczego, którego dotyczy żądanie (lub ostatniego roku gospodarczego, jeżeli żądanie dotyczy wielu lat)?

2) W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze:

Czy żądanie dostarczenia informacji zostaje »złożone z zachowaniem terminu« już wtedy, kiedy posiadacz prawa do ochrony odmiany twierdzi w swoim żądaniu, że dysponuje przesłankami wskazującymi na to, że w celu wprowadzenia do uprawy materiału ze zbioru podmiot świadczący usługi przygotowawcze przetworzył lub zamierza przetworzyć materiał ze zbioru, który rolnik wskazany imiennie w żądaniu wytworzył przez uprawę materiału rozmnożeniowego odmiany chronionej, czy też należy ponadto w żądaniu dostarczenia informacji przedstawić podmiotowi świadczącemu usługi przygotowawcze dowód na istnienie przytoczonych przesłanek (np. poprzez przesłanie kopii oświadczenia rolnika o wprowadzeniu do uprawy materiału ze zbioru)?

3) Czy przesłanki stanowiące podstawę obowiązku dostarczenia informacji przez podmiot świadczący usługi przygotowawcze mogą wynikać z tego, że podmiot świadczący usługi przygotowawcze jako pełnomocnik posiadacza prawa do ochrony odmiany wykonuje umowę w sprawie rozmnażania dotyczącą produkcji nasion handlowych odmiany chronionej, którą posiadacz prawa do ochrony odmiany zawarł z rolnikiem dokonującym rozmnożenia, jeżeli i ponieważ rolnik w ramach wykonywania powyższej umowy faktycznie uzyskuje możliwość wykorzystania części materiału siewnego rozmnożeniowego do jego wprowadzenia do uprawy?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 21 W swoim pytaniu pierwszym sąd odsyłający zastanawia się zasadniczo, czy art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 1768/95 powinien być interpretowany w ten sposób, że obowiązek dostarczenia informacji, który ciąży na podmiocie świadczącym usługi przygotowawcze w odniesieniu do odmian chronionych, już nie istnieje, w przypadku gdy żądanie udzielenia informacji pochodzące od posiadacza prawa do ochrony tych odmian wpłynie do niego po upływie roku gospodarczego, do którego odnosi się to żądanie.
- 22 Jak wynika z samego brzmienia art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 1768/95, obowiązek dostarczenia informacji wskazanych w ust. 2 lit. b), c), d) i e) tegoż artykułu ciąży na podmiocie świadczącym usługi przygotowawcze, o ile owe informacje odnoszą się do roku gospodarczego, w którym żądanie to zostało przedstawione.
- 23 Wobec powyższego co do zasady żądanie odnoszące się do danego roku gospodarczego, które wpłynie do wspomnianego podmiotu świadczącego usługi przygotowawcze po upływie tego roku gospodarczego, nie może prowadzić do powstania po jego stronie obowiązku dostarczenia informacji.
- 24 Niemniej w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 1768/95 zostało sprecyzowane, że wnioskowane informacje mogą się także odnosić do jednego lub kilku z poprzednich lat gospodarczych, w odniesieniu do których posiadacz prawa do ochrony odmiany nie przedstawił jeszcze żądania udzielenia informacji. W tym względzie w przepisie tym uściślono, że pierwszy rok gospodarczy, do którego te informacje się odnoszą, musi być rokiem, w trakcie którego zostało przedstawione pierwsze żądanie udzielenia informacji dotyczące danej odmiany lub danych odmian oraz określonego podmiotu świadczącego usługi przygotowawcze.
- 25 W związku z powyższym z samej treści wspomnianego przepisu wynika, że posiadacz prawa do ochrony odmiany może przedstawić podmiotowi świadczącemu usługi przygotowawcze żądanie udzielenia informacji dotyczące jednego lub kilku lat gospodarczych poprzedzających bieżący rok gospodarczy, pod warunkiem że skierował on pierwsze żądanie udzielenia informacji odnoszące się do danej odmiany i danego podmiotu świadczącego usługi przygotowawcze w trakcie pierwszego z tych poprzednich lat gospodarczych.

- 26 Taką wykładnię potwierdza sam cel rozporządzenia nr 1768/95, które zgodnie z art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2100/94 ma na celu ochronę uzasadnionych interesów hodowcy i rolnika. W art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1768/95 sprecyzowano bowiem, że konieczne jest zachowanie rozsądnej równowagi między wszystkimi tymi interesami w celu ich ochrony.
- 27 W tym kontekście należy zwrócić uwagę, że w odróżnieniu od licznych wersji językowych wersja art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 1768/95 w języku francuskim nie ogranicza uprawnienia do żądania udzielenia informacji do maksymalnie trzech lat gospodarczych poprzedzających bieżący rok gospodarczy.
- 28 Z jednej strony – i wbrew temu, co utrzymuje STV – sprzeczne z celem rozporządzenia nr 1768/95 przypomnianym w pkt 26 niniejszego wyroku byłoby twierdzenie, że obowiązek dostarczenia informacji ciążyący na podmiocie świadczącym usługi przygotowawcze nie podlega żadnemu ograniczeniu w czasie.
- 29 Z drugiej strony należy zauważyć, że art. 8 ust. 3 powyższego rozporządzenia, który ustanawia obowiązek dostarczenia informacji ciążyący na rolniku, ogranicza wyraźnie uprawnienie hodowcy do żądania udzielenia informacji do informacji odnoszących się maksymalnie do trzech lat gospodarczych poprzedzających bieżący rok gospodarczy. Ponieważ obowiązek dostarczenia informacji, który ciąży na rolniku, jest niemalże identyczny z obowiązkiem ciążyącym na podmiocie świadczącym usługi przygotowawcze, nie ma żadnego powodu, by wprowadzić rozróżnienie w odniesieniu do okresów, które mogą być objęte żądaniami udzielenia informacji pochodzącymi od posiadaczy prawa do ochrony odmian w zależności od ich adresata.
- 30 A zatem art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 1768/95 interpretowany w ten sposób pozwala jak najlepiej zagwarantować interesy hodowców z jednej strony, jako że dysponują oni pewną elastycznością w przedłożeniu swoich żądań udzielenia informacji, oraz interesy podmiotów świadczących usługi przygotowawcze z drugiej strony, którzy muszą przechowywać wymagane informacje jedynie przez ograniczony czas i to po uprzedzeniu ich o tym.
- 31 W niniejszym przypadku z postanowienia odsyłającego wynika, że STV skierowała dwie serie żądań udzielenia informacji do RWZ w odniesieniu do roku gospodarczego 2005–2006 w dniach 30 czerwca, 7 sierpnia i 15 września 2006 r., a także w dniu 30 kwietnia 2007 r. oraz w odniesieniu do roku gospodarczego 2006–2007 w dniach 25 i 29 czerwca 2007 r., w dniu 23 listopada 2007 r. i w dniu 29 maja 2008 r.
- 32 Zważywszy, że zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 1768/95 rok gospodarczy rozpoczyna się w dniu 1 lipca i kończy w dniu 30 czerwca roku kalendarzowego oraz że dane przytoczone w postanowieniu odsyłającym nie umożliwiają ustalenia, w odniesieniu do których odmian chronionych STV przedstawiła żądania udzielenia informacji ani czy chodzi o pierwsze żądania udzielenia informacji w rozumieniu art. 9 ust. 3 druga część zdania tego rozporządzenia, do sądu odsyłającego należy ustalenie, które z tych żądań zostały przedstawione w wymaganych terminach.
- 33 Wobec powyższego na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, iż art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 1768/95 powinien być interpretowany w ten sposób, że obowiązek dostarczenia informacji, który ciąży na podmiocie świadczącym usługi przygotowawcze w odniesieniu do odmian chronionych, powstaje wtedy, gdy żądanie udzielenia informacji odnoszące się do danego roku gospodarczego zostało przedstawione przed upływem tego roku. Niemniej taki obowiązek może istnieć w odniesieniu do informacji odnoszących się aż do trzech lat gospodarczych poprzedzających bieżący rok gospodarczy, pod warunkiem że posiadacz prawa do ochrony odmian wystosował pierwsze żądanie dotyczące tych samych odmian do tego samego podmiotu w trakcie pierwszego z poprzednich lat gospodarczych, których dotyczy żądanie udzielenia informacji.

W przedmiocie pytań drugiego i trzeciego

- 34 W pytaniach drugim i trzecim, które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający zastanawia się zasadniczo, czy art. 14 ust. 3 tiret szóste rozporządzenia nr 2100/94 w związku z art. 9 rozporządzenia nr 1768/95 powinien być interpretowany w ten sposób, po pierwsze, że okoliczność, iż rolnik uprawiał w ramach uprawy umownej odmianę chronioną na rzecz jej posiadacza, może stanowić przesłankę mogącą prowadzić do powstania obowiązku dostarczenia informacji ciążącego na podmiocie, który przetworzył nasiona handlowe tej odmiany, oraz po drugie, że w swoim żądaniu udzielenia informacji posiadacz prawa do ochrony odmiany powinien zamieścić dowód na istnienie przesłanek, na które się on powołuje, by uzasadnić swoje prawo do informacji.
- 35 Na początku należy podkreślić, że art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 1768/95 czytany wspólnie z art. 8 ust. 4 tego rozporządzenia, który określa wymogi formalne, jakie musi spełnić żądanie udzielenia informacji kierowane przez posiadacza prawa do ochrony odmiany do podmiotu świadczącego usługi przygotowawcze, nie wymaga wcale, by do tego żądania były załączone dowody potwierdzające przytaczane przez niego przesłanki. Artykuł 8 ust. 4 akapit drugi zdanie pierwsze wspomnianego rozporządzenia przewiduje nawet, że takie żądanie może zostać przedstawione ustnie.
- 36 W odniesieniu do przypadków wprowadzenia do uprawy umownej Trybunał orzekł już, że nabycie przez rolnika materiału rozmnożeniowego należącej do posiadacza chronionej odmiany roślin musi być traktowane jako przesłanka mogąca prowadzić do powstania wobec posiadacza obowiązku dostarczenia informacji przez tego rolnika (zob. wyrok z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawie C-305/00 Schulin, Rec. s. I-3525, pkt 65).
- 37 Okoliczność, że rolnik uprawiał w ramach uprawy umownej odmianę chronioną na rzecz posiadacza prawa do ochrony tej odmiany, stanowi wskazówkę co do tego, że ów rolnik może dysponować nasionami odmiany chronionej do celów uprawy, w odniesieniu do których może on mieć zamiar ubiegać się o możliwość korzystania z przywileju przewidzianego w art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2100/94.
- 38 Niemniej taka okoliczność nie może sama w sobie prowadzić do automatycznego powstania uprawnienia posiadacza do otrzymania informacji od podmiotu świadczącego usługi przygotowawcze.
- 39 Wprawdzie z art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2100/94 wynika, że takie uprawnienie znajduje zastosowanie, jeżeli rolnik powołał się lub zamierza się powołać na przywilej, który został mu przyznany na podstawie tego przepisu, ale Trybunał orzekł, że uprawnienie to powstaje wobec podmiotu świadczącego usługi przygotowawcze jedynie wtedy, gdy posiadacz dysponuje przesłankami wskazującymi, że podmiot ten przygotował lub zamierza przygotować do uprawy materiał ze zbioru uzyskany z uprawy materiału rozmnożeniowego odmiany chronionej (zob. podobnie wyrok z dnia 14 października 2004 r. w sprawie C-336/02 Brangewitz, Zb.Orz. s. I-9801, pkt 53).
- 40 W tym kontekście okoliczność, że rolnik uprawia w ramach uprawy umownej odmianę chronioną, nie może sama w sobie stanowić przesłanki wskazującej, że podmiot świadczący usługi przygotowawcze przygotował lub zamierza przygotować do uprawy materiał ze zbioru uzyskany z uprawy materiału rozmnożeniowego odmiany chronionej.
- 41 W świetle okoliczności niniejszej sprawy mogłoby co najwyżej chodzić o jeden z wielu czynników, które pozwalają wyciągnąć wniosek, że taka przesłanka występuje. Do sądu odsyłającego należy dokonanie oceny okoliczności faktycznych sprawy w celu ustalenia, czy ma to miejsce w postępowaniu głównym.
- 42 Na pytania drugie i trzecie należy zatem odpowiedzieć, że art. 14 ust. 3 tiret szóste rozporządzenia nr 2100/94 w związku z art. 9 rozporządzenia nr 1768/95 powinien być interpretowany w ten sposób, że żądanie udzielenia informacji kierowane przez posiadacza odmiany chronionej do podmiotu

świadczącego usługi przygotowawcze nie musi zawierać dowodów potwierdzających przytoczone w nim przesłanki. Ponadto okoliczność, że rolnik uprawia w ramach uprawy umownej odmianę chronioną, nie może sama w sobie stanowić przesłanki wskazującej, że podmiot świadczący usługi przygotowawcze przygotował lub zamierza przygotować do uprawy materiał ze zbioru uzyskany z uprawy materiału rozmnożeniowego danej odmiany chronionej. Taka okoliczność może jednak, w zależności od innych okoliczności sprawy, pozwolić wyciągnąć wniosek, że taka przesłanka występuje, czego sprawdzenie należy do sądu odsyłającego w zawisłej przed nim sprawie.

W przedmiocie kosztów

- ⁴³ Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Artykuł 9 ust. 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1768/95 z dnia 24 lipca 1995 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze w zakresie odstępstwa rolnego przewidzianego w art. 14 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2605/98 z dnia 3 grudnia 1998 r., powinien być interpretowany w ten sposób, że obowiązek dostarczenia informacji, który ciąży na podmiocie świadczącym usługi przygotowawcze w odniesieniu do odmian chronionych, powstaje wtedy, gdy żądanie udzielenia informacji odnoszące się do danego roku gospodarczego zostało przedstawione przed upływem tego roku. Niemniej taki obowiązek może istnieć w odniesieniu do informacji odnoszących się aż do trzech lat gospodarczych poprzedzających bieżący rok gospodarczy, pod warunkiem że posiadacz prawa do ochrony odmian wystosował pierwsze żądanie dotyczące tych samych odmian do tego samego podmiotu w trakcie pierwszego z poprzednich lat gospodarczych, których dotyczy żądanie udzielenia informacji.**
- 2) **Artykuł 14 ust. 3 tiret szóste rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin w związku z art. 9 rozporządzenia nr 1768/95, zmienionego rozporządzeniem nr 2605/98, powinien być interpretowany w ten sposób, że żądanie udzielenia informacji kierowane przez posiadacza wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin do podmiotu świadczącego usługi przygotowawcze nie musi zawierać dowodów potwierdzających przytoczone w nim przesłanki. Ponadto okoliczność, że rolnik uprawia w ramach uprawy umownej odmianę chronioną, nie może sama w sobie stanowić przesłanki wskazującej, że podmiot świadczący usługi przygotowawcze przygotował lub zamierza przygotować do uprawy materiał ze zbioru uzyskany z uprawy materiału rozmnożeniowego danej odmiany chronionej. Taka okoliczność może jednak, w zależności od innych okoliczności sprawy, pozwolić wyciągnąć wniosek, że taka przesłanka występuje, czego sprawdzenie należy do sądu odsyłającego w zawisłej przed nim sprawie.**

Podpisy